

Ὀδυσσεὺς Νόστου Α

Brèves Explications

Dans cet extrait de l'*Ὀδυσσεια* sont notés les deux glides /j/ (yod) et /w/, considérés par la tradition savante, comme absents de l'épopée homérique parce que le premier, yod, que je note ι, avait disparu, pense-t-on, des dialectes grecs dans leur ensemble dès la fin du second millénaire, tandis que le second était devenu labile dans la diction épique. Or il est des contextes où digamma (Ϝ = /w/) est requis par la métrique et où il a donc le statut de phonème (d'élément articulatoire de la langue épique grecque ancienne). S'il est phonème, il fait partie de la figure du mot et il était donc articulé en tous contextes. Là où il n'est pas discriminant de syllabe, il est en vérité présent, à l'intérieur de ce que l'on appelle un agglomérat, une suite de deux consonnes associées dans l'articulation, du type /pr/, /st/, /kr/, d'où /sw/, /dw/, /gw/, /nw/, etc. Quant à /j/ (yod), que j'écris ι, il est des contextes qui requièrent également sa présence (exemple, dans le premier vers Ἄνδρα-μοῦ/εν-νε-πε/ Μοῦ-σα- : iota, dans μοι doit être détaché de /o/, puisque la syllabe <mo- > est brève ; en conséquence, il est lié avec ε de ἔννεπε ; la suite ι-εν ne forme qu'une seule syllabe ; cela n'est possible que parce que, à l'initiale de la syllabe, iota est en réalité articulé non pas /i/ (i-en) (cela ferait deux syllabes, mais /j/ (/jen/). Au début du vers 54 de ce premier chant, dans la suite écrite μακράς, αἷ γαῖάν, la syllabe finale du féminin pluriel, normalement brève, n'est longue que par l'artifice d'une ponctuation qui permet de neutraliser la liaison μακρά-ς αἷ. Or l'étymologie permet d'établir que le relatif grec est formé sur une racine indo-européenne à yod initial (*jo- / *ja-) ; c'est l'articulation de ce yod initial qui joue le rôle de discriminant de syllabe, entraîne la fermeture de la syllabe précédente et donc son allongement : μακ-ράς-/ ιαί-¹.

Les variantes des leçons que j'ai adoptées ont pour référence le texte établi par van der Mühl (*Editiones Helveticae*), texte adopté par les éditeurs du *TLG* (UCI). Comme le principe d'un nouvel établissement d'un texte qui aurait pour titre Ὀδυσσεὺς Νόστος est celui de l'adoption d'une orthographe restituée des premières transcriptions de la composition orale de l'*Iliade* et de l'*Odyssee*, il n'y aura aucune raison de proposer un appareil critique de diverses leçons établies à partir de manuscrits byzantins. L'apparat critique, ci-dessous, n'a d'autre fonction que de mettre en évidence la nouvelle orthographe, tenant compte de l'articulation de /w/ et de /j/, opposée à une orthographe établie par des grammairiens alexandrins ignorant tout de ces deux phonèmes et des principes adoptés pour leur écriture à la fin du VIe siècle à Athènes (sur l'écriture de l'épopée homérique à l'époque d'Hipparque, fils de Pisistrate, voir Minna Skafte Jensen, (2011) *Writing Homer. A Study Based on Results from Modern Fieldwork*, Copenhagen)

¹ Une écriture ι (i) à l'initiale d'un mot est d'une lecture complexe : vers 6, par exemple ce qui est conventionnellement écrit *ιέμενος* doit être lu /jij-je-me-/nos-. Je l'écris donc *ιιέμενος* ; /i/ devant i se lira tantôt /jij-je/ (syllabe longue, fermée), tantôt /ji-je/ (syllabe brève, ouverte). La mesure du vers épique est une mesure fondée sur l'opposition syllabe longue vs syllabe brève. Seules sont brèves les syllabes ouvertes à pic vocalique bref. Toute syllabe fermée (s'achevant sur une consonne ou un glide) est longue. *Μοι* (/moj/) est long ; *μοι-ι* (mo-je-) est bref.

Ὀδυσσῆος Νόστου Α

1. Ἄνδρα μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύτροπον ἴδς μάλα πολλὰ
2. πλάγχθη ἐπεὶ Τροίης φιερόν* πτολίεθρον ἔπερσε·
3. πολλῶν δ' ἀνθρώπων ρίδεν ράστερα καὶ νόον ἔγνω
4. πολλὰ δ' ὃ γ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ἶφον κατὰ θυμόν
5. ἀρνύμενος ἴφην τε ψυχὴν καὶ νόστον ἴφεταιίρων.
6. ἀλλ' οὐδ' ὥς ἴφεταιίρους εὐρύσατο ἰυῖέμενός* περ·
7. αὐτῶν γὰρ σφετέρησιν ἀτασθαλίησιν ὄλοντο
8. νῆπιοι ἰοὶ κατὰ βοῦς Ἵπερίονος Ἡφελίοιο
9. ἦσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
10. τῶν ἀμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διφός* φειπὲ καὶ ἡμῖν.
11. ἔνθ' ἰάλλοι* μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον
12. φοῖκοι ἔσαν πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
13. τὸν δ' οἶφον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικός
14. νύμφη πότνι' φέρυκε Καλυψώ δῖα θεάων
15. ἐν σπέεσι* γλαφυροῖσι λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
16. ἀλλ' ἰότε* δὴ φέτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν
17. τῷ ἴφοι ἐπεκλώσαντο θεοὶ φοῖκόνδε νέεσθαι
18. εἰς Ἰθάκην οὐδ' ἰένθα πεφυγμένος εἶ' ἐν ἀρέθλων
19. καὶ μετὰ ἴφοισι φίλοισι· θεοὶ δ' ἐλέφαιρον* ἅπαντες
20. νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχῆς μενέαιεν
21. ἀντιθέφ' Ὀδυσῆφι πάρος ἴφην γαῖαν ἰκέσθαι.
22. ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἔόντας
23. Αἰθίοπας τοὶ διχθὰ δεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν
24. οἱ μὲν δυσσομένου Ἵπερίονος οἱ δ' ἀνιόντος
25. ἀντίων* ταύρων τε καὶ ἀρνεῖων ἑκατόμβης.
26. ἔνθ' ὃ γε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δαὶ ἰάλλοι
27. Ζηνὸς ἐνὶ μιεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόφοι ἦσαν.
28. τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
29. μνήσατο γὰρ κατὰ θυμόν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο
30. [τόν ρ' Ἀγαμεμνονίδης τελεκλυτὸς* ἔκταν' Ὀρέστης·]
31. τοῦ² ὃ γ' ἐπιμνησθεῖς φέπε' ἀθφανάτοισι μετηύδα·
32. « ὦ πόποι οἶον δὴ νυ θεοῦς βροτοὶ αἰτίονται.
33. ἐξ ἡμέων γὰρ φασὶ κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
34. σφῆσιν ἀτασθαλίησιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν
35. ἰὼς καὶ νῦν Αἰγισθος ὑπὲρ μόρον Ἀτρεφίδαο
36. γῆμ' ἄλοχον μνηστήν τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα
37. φειδῶς αἰπὺν ὄλεθρον ἐπεὶ πρό ἴφοι φείπομεν ἡμεῖς
38. Ἑρμείαν πέμψαντες φεύσκοπον Ἀργεῖφόντην
39. μήτ' αὐτὸν κτείνειν μήτε μνάφασθαι* ἄκοιτιν·
40. ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται Ἀτρεφίδαο

15 σπέεσι van der Mühl : σπέεσι plurimi 18 ἰένθα edd. : ἰένθα correxi 30 τηλεκλυτὸς van der Mühl : τελεκλυτὸς correxi 26 δὴ edd. δαὶ correxi 27 μεγάροισιν edd. μιεγάροισιν correxi

² Τοῦ renvoie à Egisthe ; le nom d'Oreste à la fin du vers précédent fait écran ; ce vers est donc une interpolation probable. La mention d'Oreste intéressait le commanditaire de la Télémachie : le fils d'Agamemnon offrait un modèle de comportement pour le fils d'Ulysse.

41. ὀππότ' ἂν ἠβήσῃ τε καὶ ῥῆς ἰμείρεται αἴης.
 42. ὡς ἔφαθ' Ἑρμείας ἄλλ' οὐ φρένας Αἰγίσθοιο
 43. πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἄθρόφα πάντ' ἀπέτεισε.»
 44. τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 45. « ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη ὕπατε κρειόντων
 46. καὶ λίην κείνός γε φεοικότι κείται ὀλέθρῳ
 47. ἰως ἀπόλοιτο καὶ ἰάλλος ἰότης τοιαῦτά γε φρέζοι.
 48. ἀλλὰ μοι ἀμφ' Ὀδυσῆφι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
 49. δυσμόρῳ ἰὸς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πῆματα πάσχει
 50. νῆσοι ἐν ἀμφιρύτῃ ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης
 51. νῆσος δενδρέφρεσσα θεὰ δ' ἐν δώματα ναίει
 52. Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλφόφρονος ἰὸς τε θαλάσσης
 53. πάσης βένθεά φοῖδεν ἔχει δέ τε κίφονας αὐτὸς
 54. μακράς ἰαὶ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι.
 55. τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατφερύκει
 56. αἰφεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι λῖόγοισι
 57. θέλγει ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 58. ἰιέμενος καὶ καπνὸν ἀποθροίσκοντα νοῆσαι
 59. ῥῆς γαίης θφανέεν ἰμείρεται. οὐδέ νυ σοὶ περ
 60. ἐντρέπεται φίλον ἦτορ Ὀλύμπιε; οὐ νύ τ' Ὀδυσσεύς
 61. Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἰίερά φρέζων
 62. Τροίαι ἐν εὐρείῃ ; τί νύ ῥοι τόσον ὠδύσαο Ζεῦ ;»
 63. τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νφεφελγηερέτα* Ζεὺς·
 64. « τέκνον ἐμόν ποῖόν σε φέπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
 65. πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆφός ἰεγὼ θεῖοιο λαθοίμην
 66. ἰὸς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν περὶ δ' ἰιῖρά* θεοῖσιν
 67. ἀθφανάτοισιν ἔδωκε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
 68. ἀλλὰ Ποσειδάων γαιαίφοχος* ἀσκελὲς αἰφέν
 69. Κύκλωπος κεχόλωται ἰὸν ὀφθαλμοῦ ἀλάφωσεν
 70. ἀντίθειον Πολύφημον ἰοῦ* κράτος ἐστὶ μίεγιστον
 71. πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θφοῖσα* δέ μιν τέκε νύμφη
 72. Φόρκυνος θυγάτηρ ἀλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος
 73. ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
 74. ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆφα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 75. οὐ τι κατακτείνει πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
 76. ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς οἶδε περιφραζώμεθα πάντες
 77. νόστον ὅπως ἔλθῃσι· Ποσειδάων δὲ μεθήσει
 78. ῥὸν χόλον· οὐ μὲν γάρ τι δυνήσεται ἀντία πάντων
 79. ἀθφανάτων ἀφέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἶφος. »
 80. τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 81. « ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη ὕπατε κρειόντων
 82. εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
 83. νοστῆσαι Ὀδυσῆφα πολύφρονα ῥόνδε δόμονδε.

50 νήσῳ edd. : νῆσοι correxi metri causa 52 ὀλοόφρονος edd. : ὀλφόφρονος correxi ; scripsit Cleanthes
 56 λόγοισι edd. : λῖόγοισι correxi 58 ἀποθροίσκοντα edd. : ἀποθροίσκοντα correxi 62 Τροίη edd. : Τροίαι
 correxi 63 νφεφελγηερέτα edd. : νφεφελγηερέτα scripsi 64 ὀδόντων edd. : φοδόντων correxi 65 ἐγὼ edd. :
 ἰεγὼ correxi 68 γαιήφοχος edd. γαιαίφοχος correxi 71 Θῶσα edd. : Θφοῖσα correxi 78 ὄν edd. : ῥόν correxi 79
 ἀθφανάτων edd. : ἀθφανάτων correxi 79 ἀέκητι edd. : ἀφέκητι correxi 79 οἶος edd. : οἶφος correxi 86 νύμφη
 edd. : νύμφαι correxi

84. Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον* Ἀργεῖφόντην
85. νῆσον ἐς Ὠγγίην ὀτρύνομεν ὄφρα τάχιστα
86. νύμφαι φεύπλοκάμῳ φείπῃ νημερτέα βουλήν
87. νόστον Ὀδυσσεύῃος ταλασίφρονος ἰὼς κε νέηται.

Fin du prologue

Ὀδυσσεύς Νόστου Ε

28. Ζεὺς δ' ἄρα Ἑρμείαν υἱὸν φίλον ἀντίον ἠΐδα·
29. « Ἑρμεία· σὺ γὰρ αὐτε τά τ' ἰάλλα περ ἄγγελός ἐσσι·
30. νύμφαι φεύπλοκάμω φειπεῖν νημερτέα βουλήν
31. νόστον Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος ἰὼς κε νέηται
32. ~~[οὔτε θεῶν πομπῇ οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·~~
33. ~~ἀλλ' ὅ γ' ἐπὶ σχεδῆς πολυδέσμου πῆματα πάσχων~~
34. ~~ἤματι φεικοστώ Σχερίην ἐρίβωλον ἴκοιτο~~
35. ~~Φαιήκων ἐς γαῖαν ἰοὶ ἀγχίθεοι γεγάρασιν·~~
36. ~~οἳ κέν μιν περὶ κῆρι θεῶν ὡς τιμήσουσι~~
37. ~~πέμπουσιν δ' ἐν νηϊ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν~~
38. ~~χαλκόν τε χρυσόν τε ἄλις φεσθῆτά τε δόντες~~
39. ~~πόλλ' ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς~~
40. ~~εἶ περ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ ληϊίδος αἴσαν³.]~~
41. ὡς γὰρ ἴφρι μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' φιδέειν καὶ ἰκέσθαι
42. φοῖνον ἐς ὑπόροφον καὶ ἴην ἐς πατρίδα γαῖαν. »
43. ὡς ἔφατ' οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος* ἀργεῖφόντης*.
44. αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλρὰ πέδιλα
45. ἀμβρόσια χρύσεια τά μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὑγρῆν
46. ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆσ' ἀνιέμοιο*.
47. εἶλετο δὲ φράβδον τῆ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
48. ὧν ἰεθέλει τοὺς δ' αὐτε καὶ ὑπνοίοντας ἐγείρει·
49. τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς ἀργεῖφόντης.
50. Πιίερίην δ' ἐπιβάς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντω·
51. σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα λάρω ὄρνιθι φεφοικῶς
52. ἰός τε κατὰ δφεινοὺς κόλπους ἀλὸς ἀτρυγέτοιο
53. ἰχθῦς ἀγρώσσω πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἄλμῃ·
54. τῷ φίκελος πολέφεσσι φοχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
55. ἀλλ' ἰότε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τειλόθι* οὔσαν
56. ἐνθ' ἐκ πόντου βὰς φιοφειδέος ἠπειρόνδε
57. ἦεν ὄφρα μίεγα σπέος ἴκετο τῷ ἐνὶ νύμφῃ
58. ναῖεν φεύπλοκάμος· τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἔοῦσαν.
59. πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μίεγα καίετο τειλόσε δ' ὀδμή
60. κέδρου τ' φευκεφάτοιο θύου τ' ἀνά νῆσον ὀδώδει
61. δαιομένων· ἠ δ' ἔνδον ἀφιδιίουσ'* φοπὶ καλρῆ
62. ἰστόν ἐπ οἰχομένη χρυσεῖη κερκίδ' ὑφαινεν.
63. ὕλη δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει τηλέθφουσα
64. κλήθηρ τ' αἰγείρός τε καὶ φευώδης κυπάρισσος.
65. ἰένθα δέ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι εὐνάζοντο
66. σκῶπές τ' ἰίρηκός τε τανύγλωσσοί τε κορῶναι
67. εἰνάλια τῆσίν τε θαλάσσια φέργα μέμηλεν.
68. ἠ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο

30 νύμφη edd. νύμφαι correxi 46 ἀνέμοιο edd. : ἀνιέμοιο correxi 48 ὑπνώοντας edd. : ὑπνοίοντας correxi
55 correxi τηλόθ' εἶσαν 57 ἦεν edd. : εἶεν scripsi (< ε-ει-εν) 61 ἀοιδίουσ' edd. : ἀφιδιίουσ' correxi
63 τηλεθώουσα edd. : τηλέθφουσα correxi

³ Vers 32-40 : bavardage inutile. Vers probablement interpolés.

69. ἡμερὶς ἰηβάφουσα τεθήλει δὲ σταφυλῆσι.
70. κρῆναι δ' ἐξείης πίσυρες ῥφέον ὕδατι λευκῶ
71. πλησίαι ἰαλλήλων τετραμμέναι ἰάλλυδις ἰάλλη.
72. ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ρίου ἠδὲ σελίνου
73. θήλεον. ἰένθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθράνατός περ ἐπελθῶν
74. θηρήσατο ριδῶν καὶ τερφθειή φρεσὶ ῥῆσιν.
75. ἰένθα στὰς θηφεῖτο διάκτορος Ἄργε' ἰφόντης.
76. αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ῥεῶ θηρήσατο θυμῶ
77. αὐτίκ' ἄρ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθεν οὐδέ μιν ἄντην
78. ἠγνοίησε ριδουῖσα Καλυψῶ δῖα θεάων·
79. οὐ γάρ τ' ἀγνώτες θεοὶ ἰαλλήλοισι πέλονται
80. ἀθράνατοι οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει.
81. οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆφα μεγαλήτορα ἔνδον ἔτετμεν
82. ἀλλ' ὃ γ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος ἰένθα πάρος περ
83. δάκρυσι καὶ στοναχῆσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων
84. [πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων].
85. Ἑρμείαν δ' ἐρέφεινε Καλυψῶ δῖα θεάων
86. ἐν θρόνοι ἰδρύσασα φαφεινῶ σιγαλόφεντι·
87. « τίπτε; μοι Ἑρμεία χρυσόρραπι εἰλήλουθας
88. αἰδοῖός τε φίλος τε ; πάρος γε μὲν οὐ τι θαμίζεις.
89. αὐδα ἰό τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν
90. εἰ δύναμαι τελέσαι γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.
91. ἀλλ' ἔπεὶ προτέρω ἴνα τοι πὰρ ξένφεια θεῖω. »
92. ὧς ἄρα φωνήσασα θεᾶ παρέθηκε τράπεζαν
93. ἀμβροσίης πλήσασα κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν·
94. αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε διάκτορος Ἄργε' ἰφόντης.
95. αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἦραρε θυμὸν ἐδωδῆ
96. καὶ τότε δὴ μιν ῥέπεσσι ἀμειβόμενος προσέφειπεν·
97. « εἰρωτας μ' ἐλθόντα θεᾶ θεόν· αὐτὰρ ἐγὼ τοι
98. νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω· κέλεύαι γάρ.
99. Ζεὺς ἐμέ γ' αἰνώγει* δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἰεθέλοντα·
100. τίς δ' ἂν ρεκῶν τοσσόνδε διαδράμοι ἀλμυρὸν ὕδωρ
101. ἄσπετον; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις ἰοί τε θεοῖσιν
102. ἰιείρά τε ρρέζουσι καὶ ἐξαίτους ἐκατόμβας.
103. ἀλλὰ μάλ' οὐ πως ἔστι Διφὸς νόον αἰγιόχοιο
104. οὔτε παρεξελθεῖν ἰάλλον θεὸν οὔθ' ἀλιῶσαι.
105. φησὶ τοι ἄνδρα παρεῖναι οἴζυρώτατον ἰάλλον
106. τῶν ἀνδρῶν ἰοὶ ράστῃ πέρι Πριάμοιο μάχοντο
107. εἰνάφετες δεκάτῳ δὲ πόλιν πέρσαντες ἔβησαν
108. ροίκαδ'· ἀτὰρ ἐν νόστῳ Ἀθηναίην ἀλίτοντο
109. ἰή σφιν ἐπῶρσ' ἀνιέμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρὰ.
110. ἐνθ' ἰάλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ρεταῖροι
111. τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἀνιέμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
112. τὸν νῦν σ' αἰνώγειν ἀποπεμπέμεν ὅττι τάχιστα·
113. οὐ γάρ ροι τῆδ' αἴσα φίλων ἀπονόσφιν ὀλέσθαι

69 ἠβῶωσα edd. : ἰηβάφωσα correxi 77 forte rectius εἴλυθεν 86 θρόνω edd. : θρόνοι correxi metri causa
99 ἠνώγει edd. : αἰνώγει correxi

114. ἀλλ' ἔτι ῥοι μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ριδέεν καὶ ἰκέσθαι
 115. ροίκον ἐς ὑπόροφον καὶ ῥῆν ἐς πατρίδα γαῖαν. »
 116. ὦς φάτο ρίγησεν δὲ Καλυψώ διὰ θεάων
 117. καὶ μιν φωνήσας' ῥέπε' αὖ πτερόφεντα προσηύδα·
 118. « σχέτλιοι ἐστε θεοὶ ζηλήμονες ἔξοχον ἰάλλων
 119. οἳ τε θεαῖσιν ἀγᾶσθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
 120. ἀμφαδίην ἦν τίς τε φίλον ποιήσεται' ἀκοίτην.
 121. ἰὼς μὲν ὄτ' Ὀρίων' ἔλετο ρροδοδάκτυλος Ἥρως
 122. τόφρα ῥοι ἠγάσσασθε θεοὶ ρρεῖα ζῶοντες
 123. εἶφος μιν ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἀρτεμις ἀγνή
 124. ῥοῖσ' ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιομένη κατέπεφνε.
 125. ἰὼς δ' ὀπότ' Ἰασίῳνι ρεῦπλόκαμος Δημήτηρ
 126. ῥῶ θυμῷ ρεῖζασα μίγη φιλότητι καὶ εὐνῆ
 127. νειφοῖ ἐνι τριπόλῳ· οὐδὲ δρῆν εἶ' ἐν ἄπυστος
 128. Ζεὺς ἰὼς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
 129. ὦς δ' αὖ νῦν μοι ἄγασθε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα παρῆναι.
 130. τὸν μὲν ἰεγὼν ἐσάφωσα περὶ τρόπιος βεβαφῶτα
 131. οἶφον ἐπεὶ ῥοι νῆφα θορῆν ἀργῆτι κεραυνῷ
 132. Ζεὺς ἐλφάσας ἐκέφασσε μέσῳ ἐνὶ ροίνοπι πόντῳ.
 133. ἐνθ' ἰάλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ῥεταῖροι
 134. τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἀνιέμῳς τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
 135. τὸν μὲν ἰεγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον ἦ δαὶ ἔφασκον
 136. θήσιν ἀθρᾶνατον καὶ ἀγήραον ἦματα πάντα.
 137. ἀλλ' ἐπεὶ οὐ πῶς ἔστι Διφὸς νόον αἰγιόχοιο
 138. οὔτε παρεξελεθεῖν ἰάλλον θεὸν οὔθ' ἀλιῶσαι
 139. ρερρέτω εἶ μιν κείνος ροτρύνει καὶ ἰανώγει
 140. πόντον ἐπ' ἀτρύγετον. πέμψω δὲ μιν οὐ πῆ ἐγὼ γε·
 141. οὐ γάρ μοι πάρα νῆφες ἐπήρετμοι καὶ ῥεταῖροι
 142. οἳ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέφα νῶτα θαλάσσης.
 143. αὐτὰρ ῥοι πρόφρων ὑποθήσομαι οὐδ' ἐπικεύσω
 144. ἰὼς κε μάλ' ἀσκηθῆς ῥῆν πατρίδα γαῖαν ἴκηται. »
 145. τῆν δ' αὖτε προσέφειπε διάκτορος Ἀργεῖφόντης·
 146. « οὔτω νῦν ἀπόπεμπε Διφὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν
 147. μὴ πῶς τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ. »
 148. ὦς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργεῖφόντης·
 149. ἦ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆφρα μίεγαλήτορα πότνια νύμφη
 150. ἦϊ' ἐπεὶ δὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
 151. τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὔρε καθήμενον· οὐδέ ποτ' ὄσσε
 152. δακρυόφιν τέρσοντο κατεῖβετο δὲ γλυκὺς αἰφῶν
 153. νόστον ὀδυρομένῳ ἐπεὶ οὐκέτι ῥάνδανε νύμφη.
 154. ἀλλ' ἦ τοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ ἀνάγκη
 155. ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι παρ' οὐκ ἰεθέλων ἐθελοῦση·
 156. ἦματα δ' ἄμ πέτρησι καὶ ἠφιόνεσσι καθίζων
 157. [δάκρυσι καὶ στοναχῆσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων]
 158. πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκατο δάκρυα λείβων.

109 ἄνεμον edd. : ἀνιέμόν scripsi 122 ἠγάασθε vdM : ἠγάσσασθε Papyrus forte rectius ζοίοντες 123 ἔως edd. : εἶφος correxi 127 νειφῷ ἐνι edd. : νειφοῖ ἐνι correxi metri causa ἦεν edd. : εἶ' ἐν correxi 135 ἠδὲ edd. : ἦ δαὶ correxi metri causa

159. ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη προσεφώνεε διὰ θεάων·
160. « κάμμορε μή μοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο μηδέ τοι αἰφῶν
161. φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
162. ἀλλ' ἄγε δούρατα μακρὰ ταμῶν ἀρμόζεο χαλκῶ
163. εὐρεῖαν σχεδίην· ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῆς
164. ὑποῦ ἰὼς σε φέρησιν ἐπ' ἠφεροφειδέα πόντον.
165. αὐτὰρ ἰεγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ φοῖνον ἐρυθρὸν
166. ἐνθήσω μενοφεικέ' ἅ κέν τοι λιμὸν φερύκοι
167. φεῖματά τ' ἀμφιρέσω· πέμψω δέ τοι οὔρον ὄπισθεν
168. ἰὼς κε μάλ' ἀσκηθῆς σὴν πατρίδα γαῖαν ἴκηαι
169. αἶ κε θεοῖ γ' ἰεθέλωσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν
170. οἱ μου φέρτεροί εἰσι νοῆσαι τε κρῆναί τε. »
171. ὡς φάτο ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
172. καί μιν φωνήσας φέπεά πτερόφεντα προσηύδα·
173. « ἰάλλο τι δὴ σὺ θεά τόδε μήδεαι οὐδέ τι πομπὴν
174. ἰή κέλεαι σχεδίη πέρφαν μίεγα λαῖτμα θαλάσσης
175. δφεινόν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ἐπὶ νῆφες ἰίισαι
176. ὠκύποροι πέρφουσι ἀγαλλόμεναι Διφὸς οὔρω.
177. οὐδ' ἂν ἐγὼ γ' ἀφέκητι σέθεν σχεδῖης ἐπιβαίην
178. εἰ μή μοι τλαίης γε θεά μίεγαν ὄρκον ὁμόσσαι
179. μή τί μοι αὐτῶ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἰάλλο. »
180. ὡς φάτο μείδησεν δὲ Καλυψὼ διὰ θεάων
181. χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν φέπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
182. « ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἔσσι καὶ οὐκ ἀποφώλια φειδῶς
183. οἶον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορευῆσαι.
184. ρίστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθε
185. καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ ἰὼς τε μίεγιστος
186. ὄρκος δφεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι
187. μή τί τοι αὐτῶ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἰάλλο.
188. ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι ἰάσσ' ἂν ἐμοί περ
189. αὐτῇ μηδοίμην ἰότε με χρεῖῶ τόσον ἴκοι·
190. καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος οὐδέ μοι αὐτῇ
191. θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεός ἀλλ' ἐλεφήμων."'
192. ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο διὰ θεάων
193. καρπαλίμως ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
194. ἴξον δὲ σπεῖος γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνιήρ·
195. καὶ ῥ' ὁ μὲν ἰένθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη
196. Ἑρμείας νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδὴν
197. ἔσθειν καὶ πίνειν οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν·
198. αὐτὴ δ' ἀντίον ἴξεν Ὀδυσσῆφος θείοιο
199. τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμῶαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν.
200. οἱ δ' ἐπ' ὀνειᾶθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἰαλλον.
201. αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
202. τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψὼ διὰ θεάων·
203. « διφογενὲς Λαφερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ

153 ἦνδανε edd. : vdM rectius ἄνδανε 164 ἠεροφειδέα edd. : ἠεροφειδέα correxi 174 ἰή με delevi με metri causa ; περάαν edd. : πέρφαν correxi 176 περώουσιν edd. : πέρφουσιν correxi

204. οὕτω δὴ φοῖκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
 205. αὐτίκα νῦν ἰεθέλεις ἰέναι; σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπηγς.
 206. εἴ γε μὲν φειδείης σῆσι φρεσὶν ὅσσα τοι αἶσα
 207. κῆδε' ἀναπλήσαι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι
 208. ἰενθάδε κ' αὐθι μένων σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις
 209. ἀθφανάτος τ' εἴης ἰῖμειρόμενός περ φιδέσθαι
 210. σὴν ἄλοχον τῆς τ' αἰφὲν φέλδε' αἰ ἤματα πάντα.
 211. οὐ μὲν θην κείνης γε χερείων εὐχομαι εἶναι
 212. οὐ δέμας οὐδὲ φυὴν ἐπεὶ οὐ πῶς οὐδὲ φέροικε
 213. θνητὰς ἀθφανάτησι δέμας καὶ φεῖδος ἐρίζειν. »
 214. τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 215. « πότνια θεά μή μοι τόδε χόρφεο· φοῖδα καὶ αὐτὸς
 216. πάντα μάλ' οὔνεκα σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
 217. φεῖδος ἀκιδνοτέρη μίεγεθός τ' εἰσάντα φιδέσθαι·
 218. ἢ μὲν γὰρ βροτός ἐστι σὺ δ' ἀθφάνατος καὶ ἀγήρωγς.
 219. ἀλλὰ καὶ ὥς ἰεθέλω καὶ φέλδομαι ἤματα πάντα
 220. φοῖκαδέ τ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἡμᾶρ φιδέσθαι.
 221. εἰ δ' αὖ τις ραίησι θεῶν ἐνὶ φοῖνοπι πόντω
 222. τλήσομαι ἐν στήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν·
 223. ἢ δὴ γὰρ μάλα πολλὰ πάθον καὶ πολλὰ μόγησα
 224. κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω. »
 225. ὥς ἔφατ' ἠφέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν·
 226. ἐλθόντες δ' ἄρα τῷ γε μυχῶ σπείους γλαφυροῖο
 227. τερπέσθην φιλότῃ παρ' ἰαλλήλοισι μένοντες.
 228. ἦμος δ' αἰριγένεια* φάνη φροδοδάκτυλος Ἥφώς
 229. αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε φέννυτ' Ὀδυσσεύς
 230. αὐτὴ δ' ἀργύφειον φᾶρφος μίεγα φέννυτο νύμφη
 231. λεπτόν καὶ χαρίφεν περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ
 232. καλφὴν χρυσεῖην κεφαλῇ δ' ἐφύπερθε καλύπτρην.
 233. καὶ τότε Ὀδυσσῆφι μίεγαλήτορι* μήδετο πομπήν·
 234. δῶκε μὲν ἴφοι πέλεκυν μίεγαν ἄρμενον ἐν παλάμησι
 235. χάλκρον ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
 236. στείλειδὸν περικαλλῆς ἐλάφινον φεῦ ἐναρηρός·
 237. δῶκε δ' ἐπειτα σκέπαρνον φεύξοφον· ἦρχε δ' ὄδοιο
 238. νήσου ἐπ' ἐσχατιήν ὅθι δένδρεφα μακρὰ πεφύκει
 239. κλήθρη τ' αἰγειρός τ' ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης
 240. αὐφα πάλαι περίκηλα τά ἴφοι πλώφοιεν ἐλαφρῶς.
 241. αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξ' ὅθι δένδρεφα μακρὰ πεφύκει
 242. ἢ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψώ δῖα θεάων
 243. αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θοφῶς δὲ ἴφοι ἦνυτο φέργον.
 244. φρεῖκοσι δ' ἔκβαλε πάντα πελέκκησεν δ' ἄρα χαλκῶ
 245. ξέσσε δ' ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε.
 246. τόφρα δ' ἔνεικε τέρετρα Καλυψώ δῖα θεάων·
 247. τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα καὶ ἦρμωσεν ἰαλλήλοισι
 248. γόμφοισιν δ' ἄρα τὴν γε καὶ ἀρμονίησιν ἄρασεν.

215 πότνια van der Mühll : πότνια complures : πότνια scripsi χῶεο edd. : χόρφεο scripsi 223 ἦδη edd. : ἦ δὴ correxi 228 ἠριγένεια edd. : αἰριγένεια correxi 233 μεγαλήτορι edd. : μίεγαλήτορι : scripsi 234 μεγάν edd. : μίεγαν scripsi. Vide « Lexique » s. μεγαλήτωρ / μεγάς

249. ὄσσον τίς τ' ἔδαφος νηρὸς τορνῶσεται ἀνίηρ
 250. φορτίδος εὐρείης φεῦ φειδῶς τεκτοσυνάων
 251. τόσσον ἐπ' εὐρείαν σχεδίην ποιήσατ' Ὀδυσσεύς.
 252. ἴκρια δὲ στήσας ἀραρῶν θαμέσι σταμίνεσσι
 253. ποίει· ἀτὰρ μακρῆσιν ἐπηγγελίδεσσι τελεύτα.
 254. ἐν δ' ἰστὸν ποίει καὶ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῶ·
 255. πρὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσατο ὄφρ' ἰθύνοι.
 256. φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσύνησι
 257. κύματος εἴλαρ* ἔμεν· πολλὴν δ' ἐπεχέρφατο ὕλην.
 258. τόφρα δὲ φάρφέ ἔνεικε Καλυψώ διὰ θεάων
 259. ἰστία ποιήσασθαι ὃ δ' φεῦ τεχνήσατο καὶ τά.
 260. ἐν δ' ὑπέρας τε κάλους τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ
 261. μοχλοῖσιν δ' ἄρα τήν γε κατεῖρυσεν εἰς ἄλα διάν.
 262. τέτρατον ἡμῶν ἔην καὶ τῶ τετέλεστο ἅπαντα·
 263. τῶ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου διὰ Καλυψώ
 264. φείματά τ' ἀμφιφέσσασα θυώδεα καὶ λούσσασα.
 265. ἐν δὲ ἴροι ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανος φοῖνοιο
 266. τὸν φέτερον δ' ὕδατος μίεγαν ἐν δὲ καὶ φεῖα*
 267. κωρύκῳ ἐν δὲ ἴροι ὄψα τίθει μενοφεικέα πολλά·
 268. οὔρον δὲ πρὸ ἔηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
 269. γηθόσυνος δ' οὔρω πέτασ' ἰστία διὸς Ὀδυσσεύς.
 270. αὐτὰρ ὃ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηφέντως
 271. ἡμενος· οὐδέ ἴροι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε
 272. Πληϊάδας τ' ἐς ὀρφόντι* καὶ ὄψε δύοντα Βορῶτην
 273. Ἄρκτον θ' ἦν καὶ ἄμαξαν ἐπὶ κλησὶν καλέουσιν
 274. ἡ τ' αὐτοῦ στρέφεται καὶ τ' Ὀρίωνα δοκεύει
 275. οἷη δ' ἄμμορός ἐστι λοφετρῶν Ὠκεάνοιο·
 276. τὴν γὰρ δὴ μιν ἰάνωγε Καλυψώ διὰ θεάων
 277. ποντοπορευέμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
 278. ἐπτά δὲ καὶ δέκα μὲν πλέφεν ἡματα ποντοπορεύων
 279. ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρφέα σκιάφεντα
 280. γαίης Φαιήκων ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῶ·
 281. φείσατο δ' ἰὼς ἰότε φρινὸν ἐν ἡφεροφειδεῖ πόντῳ.
 282. τὸν δ' ἐξ Αἰθιοπῶν ἀνιῶν κρείων ἐνοσίχθων
 283. τειλόθεν ἐκ Σολύμων ὄρφέων φίδεν· φείσατο γὰρ ἴροι
 284. πόντον ἐπιπλείων ὃ δὲ χῶσατο κηρόθι μᾶλλον
 285. κινήσας δὲ κάρη προτὶ ἴρον μυθήσατο θυμόν·
 286. « ὦ πόποι ἦ μάλα δὴ μετεβούλευσαν θεοὶ ἰάλλως
 287. ἀμφ' Ὀδυσῆφι ἐμεῖο μετ' Αἰθιοπέσσι ἐόντος·
 288. καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδὸν ἰένθα ἴροι αἶσα
 289. ἐκφυγέεν μίεγα πείραρ ὀϊζύος ἡ μιν ἰκάνει.
 290. ἀλλ' ἔτι μὲν μίν φημι ἄδην ἰέλφαν* κακότητος. »
 291. ὡς φειπὼν σύναγεν νφεφέλας* ἐτάραξε δὲ πόντον
 292. χερσὶ τρίαιναν ἴφελών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀφέλλας
 293. παντοίων ἀνιέμων σὺν δὲ νφεφέεσσι* κάλυψε

266 ἦα edd. : φεῖα scripsi 272 ὀρόωντι edd. : ὀρφόντι correxi 290 ἐλάαν edd. : ἰέλφαν correxi 291
 νεφέλας edd. : νφεφέλας correxi cf. 293 νφεφέεσσι edd. : νφεφέεσσι scripsi metri causa

294. γαῖαν ὀμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
 295. σὺν δ' εὐρός τε νότος τ' ἔπεσον ζεφυρός τε δυσαφῆς
 296. καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μίεγα κῦμα κυλίνδων.
 297. καὶ τότε Ὀδυσσεύς λυτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ
 298. ὀχθήσας δ' ἄρα φεῖπε πρὸς ἦν μίεγαλήτορα θυμόν·
 299. « ὦ μοι ἰεγὼ δειλός τί νύ μοι μήκιστα γένηται·
 300. δεῖδω μὴ δὴ πάντα θεῶν νημερτέα φεῖπεν
 301. ἰή μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι
 302. ἄλγε' ἀναπλήσειν· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
 303. οἴοισιν νφεφέεσσι περιστέφει οὐρανὸν εὐρὺν
 304. Ζεὺς ἐτάραξε δὲ πόντον ἐπισπέρχουσι δ' ἄφελλαι
 305. παντοίων ἀνιέμων· νῦν μοι σφῶς* αἰπὺς ὄλεθρος.
 306. τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις ἰοὶ τότε ὄλοντο
 307. Τροίαι ἐν εὐρείῃ χάριν Ἀτρεφίδησι φέροντες.
 308. ἰὼς δαὶ ἰεγὼ γ' ὄφελον θφανέεν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
 309. ἡματι τῷ ἴοτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
 310. Τρῶες ἐπέρριψαν περὶ Πηλείωνι θφανόντι.
 311. τῷ κ' ἔλαχον κτερέων καὶ μου κλέφος ἦγον Ἀχαιοί·
 312. νῦν δέ με λευγαλέω θφανάτῳ εἵμαρτο φαλῶναι. »
 313. ὡς ἄρα μιν φεῖπόντ' ἰέλφασεν μίεγα κῦμα κατ' ἄκρης
 314. δφρινὸν ἐπεσσύμενον περὶ δὲ σχεδίην φελφέλιξε.
 315. τεῖλε δ' ἀπὸ σχεδίας αὐτὸς πέσε πηδάλιον δὲ
 316. ἐκ χειρῶν πρὸ ἔηκε· μέσον δὲ ἦροι ἰστὸν ἔφραξε
 317. δφρινὴ μισγομένων ἀνιέμων ἐλθοῦσα θύελλα·
 318. τελοῦ δὲ σπεῖρον καὶ ἐπίκριον ἔμπεσε πόντῳ.
 319. τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον οὐδὲ δυνάσθη
 320. αἶψα μάλ' ἀνσχεθέεν μίεγάλου ὑπὸ κύματος ὀρμῆς·
 321. φεῖματα γάρ φε βάρυνε τὰ ἦροι πόρε δῖα Καλυψώ.
 322. ὀψε δὲ δὴ ῥ' ἀνέδου στόματος δ' ἐξέπτυσεν ἄλμην
 323. πικρὴν ἰή ἦροι πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυζεν.
 324. ἀλλ' οὐδ' ὡς σχεδίας ἐπελήθετο τειρόμενός περ
 325. ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐνὶ κύμασιν ἐλλάβητ' αὐτῆς
 326. ἐν μέσση δὲ καθίζε τέλος θφανάτου ἀλεφείνων.
 327. τὴν δ' ἐφόρει μίεγα κῦμα κατὰ ῥόφον ἰένθα καὶ ἰένθα.
 328. ἰὼς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς βορέης φορέησιν ἀκάνθας
 329. ἄμ πεδίον πυκινὰ δὲ πρὸς ἰαλλήλησιν ἔχονται.
 330. ὡς τὴν ἄμ πέλαγος ἀνιέμοι φέρον ἰένθα καὶ ἰένθα·
 331. ἰάλλοτε μὲν τε νότος βορέη προβάλεσκε φέρεσθαι
 332. ἰάλλοτε δ' αὐτ' εὐρός ζεφύρῳ φείξασκε διώκειν.
 333. τὸν δὲ φίδεν Κάδμου θυγάτηρ καλλίσφυρος Ἴνώ
 334. Λευκοθέη ἰὴ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήφεσσα
 335. νῦν δ' ἄλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς.
 336. ἰή ῥ' Ὀδυσσεύς ἐλέφεισεν* ἀλώμενον ἄλγε' ἔχοντα·
 337. [αἰθυίη δ' φεφικυῖα ποτῆ ἀνεδύσετο λίμνης]
 338. ἴζε δ' ἐπὶ σχεδίας καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔφειπε·
 339. « κάμμορε τίπτε τοι ὦδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων

307 Τροίη edd. : Τροίαι correxi 308 δὴ edd. : δαὶ correxi θφανέεν edd. : θφανέεν correxi 320 ἀνσχεθέειν edd. : ἀνσχεθέεν correxi

340. ὠδύσατ' ἐκπάγλως ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει;
 341. οὐ μὲν δὴ σε καταφθείσει μάλα περ μενεΐων.
 342. ἀλλὰ μάλ' ὦδ' φέρξαι δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν·
 343. φείματα ταῦτ' ἀποδὺς σχεδίην ἀνιέμοισι φέρεσθαι
 344. κάλλιπ' ἀτὰρ χεῖρεςσι νέφων ἐπιμαίεο νόστου
 345. γαίης Φαιήκων ὅθι τοι μοῖρ' ἐστὶν ἀλύξαι.
 346. τῇ δέ τότε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τανύσσαι
 347. ἄμβροτον*· οὐδέ τί τοι παθέεν δέφος οὐδ' ἀπολέσθαι.
 348. αὐτὰρ ἐπὴν χεῖρεςσιν ἐφάψεαι ἠπεῖροιο
 349. ἄψ ἀπολυσάμενος βάλλειν⁴ εἰς φοῖνοπα πόντον
 350. πολλὸν ἀπ' ἠπεῖρου αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι. »
 351. ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν
 352. αὐτὴ δ' ἄψ ἐς πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα
 353. αἰθυίη φεφικυῖα· μέλαν δέ ῥε κῦμ' ἐκάλυψεν.
 354. αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
 355. ὀχθήσας δ' ἄρα φεῖπε πρὸς ἴρον μεγαλήτορα θυμόν·
 356. « ὦ μοι ἐγὼ μὴ τίς μοι ὑφαίνησιν δόλον αὐτε
 357. ἀθφανάτων ὃ τέ με σχεδίης ἀποβῆναι ἰανώγει.
 358. ἀλλὰ μάλ' οὐ πω πείσομ' ἐπεὶ ῥεκάς ὀφθαλμοῖσι
 359. γαῖαν ἰεγὼν φιδόμην ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι.
 360. ἀλλὰ μάλ' ὦδ' φέρξω δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον·
 361. ὄφρ' ἂν μὲν κεν δούρατ' ἐν ἰαρμονίησι ἰαραίρη*
 362. τόφρ' αὐτοῦ μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεια πάσχων·
 363. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ
 364. νήξομ' ἐπεὶ οὐ μὲν τι πάρα προνοῆσαι ἄμεινον. »
 365. εἶφος* ὃ ταῦθ' ὄρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
 366. ὄρσε δ' ἐπὶ μίεγα κῦμα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 367. δφεινόν τ' ἀργαλέον τε κατηρεφές ἰέλφασε δ' αὐτόν.
 368. ἰως δ' ἄνιμος ζαφῆς ἦων θημῶνα τινάξῃ
 369. καρφαλέων τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδασ' ἰάλλυδις ἰάλλη
 370. ὣς τῆς δούρατα μακρὰ διεσκέδασ'. αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 371. ἀμφ' ἐνὶ δούρατι βαῖνε κέληθ' ἰως ἵππον ἰελαύνων
 372. φείματα δ' ἐξαπέδυνε τὰ ῥοι πόρε διὰ Καλυψώ.
 373. αὐτίκα δέ κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τάνυσσεν
 374. αὐτὸς δέ πρηγῆς ἀλὶ κάππεσε χεῖρε πετάσσας
 375. νηχέμεναι μεμαώς· ρίδε δέ κρείων ἐνοσίχθων
 376. κινήσας δέ κάρη προτὶ ἴρον μυθήσατο θυμόν·
 377. « οὕτω νῦν κακὰ πολλὰ παθῶν ἄλφρου* κατὰ πόντον
 378. εἰς ὃ κεν ἀνθρώποισι διφοτρεφέεσσι μυγείης.
 379. ἀλλ' οὐδ' ἰὼς σε φέρολπα ὀνόσσεσθαι κακότητος. »
 380. ὣς ἄρα φωνήσας ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους
 381. ἴικετο δ' εἰς Αἰγιάς ὅθι ῥοι κλυτὰ δώματ' ἔ'ασιν.

349 βαλέειν edd. : βάλλειν correxi 361 ἰαρμονίησιν ἀρήρη codices : ἰαρμονίησι ἰαραίρη correxi 377
 ἄλω edd. : ἄλφρου correxi 378 μυγείης edd. : μυγείης correxi

⁴ Les infinitifs des aoristes seconds sont de la forme *-ehen* (issus de *-esen*) ; dans ce cas *-hen* est toujours long par position devant initiale consonantique. Le contexte invite donc à écrire l'infinitif duratif *βάλλειν*, ce qui est justifié par le sens du verbe, non pas « jeter », mais « laisser s'appliquer sur » = « laisser flotter sur... »

382. αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς ἰάλλ' ἐνόησεν·
 383. ἧ̄ τοι τῶν ἰάλλων ἀνιέμων κατέδησε κελεύθους
 384. παύσασθαι δ' ἐκέλευσε καὶ εὐνηθῆναι ἅπαντας·
 385. ὦρσε δ' ἐπὶ κραιπνὸν βορέην πρὸ δὲ κύματ' ἔφαξεν
 386. ἰήφρος ὁ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μιγείη
 387. διφογενῆς Ὀδυσσεύς θράνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
 388. ἰένθα δὴ νύκτας δύο τ' ἤματα κύματι πηγῶ
 389. πλάζετο πολλὰ δέ ῥοι κραδίη προτιόσσετ' ὄλεθρον.
 390. ἀλλ' ἴοτε δὴ τρίτον ἤμαρ φεύπλόκαμος τέλεσ' Ἥφώς
 391. καὶ τότε ἔπειτ' ἀνιέμος μὲν ἐπαύσατο ἠδὲ γαλήνη
 392. ἔπλετο νηγεμίη· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν ἐσφίδε γαῖαν
 393. ὄξυν μάλα πρὸ φιδῶν μίεγάλου ὑπὸ κύματος ἀρθεῖς.
 394. ἰὼς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος βίोटος παίδεσσι φανεῖη
 395. πατρός ἰὸς ἐν νούσῳ κείται κρατέρ' ἄλγεία πάσχων
 396. δηρὸν τηκόμενος στυγερός δέ ῥοι ἔχραφε δαίμων
 397. ἀσπάσιον δ' ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν
 398. ὧς Ὀδυσῆφ' ἀσπαστὸν φείσατο γαῖα καὶ ὕλη
 399. νῆχε δ' ἐπφειγόμενος ποσὶν ἠπείρου ἐπιβῆναι.
 400. ἀλλ' ἴοτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βορήσας*
 401. καὶ δὴ δοῦπον ἄκουσε ποτὶ σπιλάδεσσι θαλάσσης· –
 402. ῥόχθει γὰρ μίεγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
 403. δφεινὸν ἐρευγόμενον φείλυτο δὲ πάνθ' ἀλὸς ἄχνη·
 404. οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες νηφῶν ὀχοὶ οὐδ' ἐπιρωγαί
 405. ἀλλ' ἀκταὶ προβλήτες ἔσαν σπιλάδες τε πάγοι τε· –
 406. καὶ τότε Ὀδυσσῆφρος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ
 407. ὀχθήσας δ' ἄρα φεῖπε πρὸς ῥὸν μεγαλήτορα θυμόν·
 408. « ὦ μοι ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀφελπέα δῶκε φιδέσθαι
 409. Ζεὺς καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διατμήξας ἐπέρφησα
 410. ἔκβασις οὐ πη φαίνεθ' ἀλὸς πολιοῖο θύραζε·
 411. ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέφες ἀμφὶ δὲ κῦμα
 412. βέβρυχεν ῥόθιον λισσῆ δ' ἀναδέδρομε πέτρη
 413. ἀγχιβαθῆς δὲ θάλασσα καὶ οὐ πῶς ἔστι πόδεσσι
 414. στήμεναι ἀμφοτέροισι καὶ ἐκφυγέεν κακότητα·
 415. μή πῶς μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι ποτὶ πέτρη
 416. κῦμα μίεγ' ἀρπάξαν· μελέφῃ δὲ μοι ἔσσεται ὀρμή.
 417. εἰ δὲ κ' ἔτι προτέρω παρανήξομαι ἦν που ἐφεύρω
 418. ἠφιόνας τε παραπλήγας λιμένας τε θαλάσσης
 419. δεῖδω μή μ' ἐξαῦτις ἀναρπάξασα θύελλα
 420. πόντον ἐπ' ἰχθύφεντα φέρη βαρέφα στενάχοντα
 421. ἠφέ τί μοι καὶ κῆτος ἐπισσεύη μίεγα δαίμων
 422. ἐξ ἀλὸς οἶά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη·
 423. φοῖδα γὰρ ἰὼς μοι ὀδώδυσται κλυτὸς ἐννοσίγαιος. »
 424. ἰήφρος ὁ ταῦθ' ὄρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
 425. τόφρα δὲ μιν μίεγα κῦμα φέρεν τρηχεῖαν ἐπ' ἀκτῆν.
 426. ἰένθα κ' ἀπὸ φρινούς δρύφθη σὺν δ' ὅστέ' ἀράχθη
 427. εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

400 βοήσας edd. : βορήσας scripsi 411 ὀξέες edd. : ὀξέφες scripsi ὀξὺς > ὀξέφ-

428. ἀμφοτέρησι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης
 429. τῆς ἔχετο στενάχων ἰήφρος μίεγα κῦμα παρήλθε.
 430. καὶ τὸ μὲν ὧς ὑπάλυξε παλιρρόθιον δέ μιν αὔτις
 431. πλήξεν ἐπεσσύμενον τειλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντω.
 432. ἰως δ' ἰότε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο
 433. πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λά' ἰγγες ἔχονται
 434. ὧς τοῦ πρὸς πέτρησι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
 435. φρινοὶ ἀπέδρυφθεν· τὸν δὲ μίεγα κῦμ' ἐκάλυπεν.
 436. ἰένθα κε δὴ δύστηνος ὑπὲρ μόρον ὦλετ' Ὀδυσσεύς
 437. εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 438. κύματος ἐξαναδύς τὰ τ' ἐρεύγεται ἠπειρόνδε
 439. νῆχε παρέξ ἔς γαῖαν ὀρφόμενος εἴ που ἐφεύροι
 440. ἠφιόνας τε παραπλήγας λιμένας τε θαλάσσης.
 441. ἀλλ' ἰότε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλίρφοιο
 442. ἴξε νέφων τῆ δὴ ῥοὶ φείσατο χῶρος ἄριστος
 443. λειῶς πετράων καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνιέμοιο·
 444. ἔγνω δὲ πρὸ ρρέοντα καὶ εὔξατο ῥὸν κατὰ θυμόν·
 445. « κλυθὶ φάναξ ὃ τις ἐσσί· πολύλλιστον δέ σ' ἰκάνω
 446. φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος ἐνιπάς.
 447. αἰδοῖος μὲν τ' ἐστὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
 448. ἀνδρῶν ἰὸς τις ἴκηται ἀλώμενος ἰως καὶ ἰεγῶ νῦν
 449. σόν τε ρόφον σά τε γούναθ' ἰκάνω πολλὰ μογήσας.
 450. ἀλλ' ἐλέφαιρε φάναξ· ἰκέτης δέ τοι εὐχομαι εἶναι. »
 451. ὧς φάθ' ὃ δ' αὐτίκα παῦσεν ῥὸν ρόφον ἔσχε δὲ κῦμα
 452. πρόσθε δὲ ῥοὶ ποίησε γαλήνην τὸν δ' ἐσάφωσεν
 453. ἐς ποταμοῦ προχοφάς. ὃ δ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψε
 454. χεῖράς τε στιβαράς· ἀλὶ γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ·
 455. ᾧδέε δὲ χροῖα πάντα θάλασσα δὲ κήκιε πολλή
 456. ἂν στόμα τε ρῖνάς θ'· ὃ δ' ἄρ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
 457. κεῖτ' ὀλιγηπελέων κάματος δέ μιν αἰνὸς ἴκανεν.
 458. ἀλλ' ἰότε δὴ ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη
 459. καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ῥέο λῦσε θεοῖο.
 460. καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἀλιμυρήφεντα μεθῆκεν
 461. ἄψ δ' ἔφερεν μίεγα κῦμα κατὰ ρόφον αἶψα δ' ἄρ' Ἴνῶ
 462. δέξατο χερσὶ φίλησιν· ὃ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεῖς
 463. σχοῖνοι ὑπεκλίνθη κύσε δὲ ζεΐδωρον ἄρουραν.
 464. ὀχθήσας δ' ἄρα φεῖπε πρὸς ῥὸν μεγαλήτορα θυμόν·
 465. « ὦ μοι ἐγὼ τί πάθω; τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
 466. εἰ μὲν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάσσω
 467. μὴ μ' ἄμυδις στίβη τε κακὴ καὶ θῆλυς* φέρση
 468. ἐξ ὀλιγηπελῆς δαμάση κεκαφηρότα θυμόν·
 469. αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέφει ἠφῶθι πρό.
 470. εἰ δέ κεν ἐς κλειτὸν ἀναβάς καὶ δάσκιον ὕλην
 471. θάμνοισ' ἐν πυκνοῖσι καταδράθω εἴ με μεθείη
 472. ρῖγος καὶ κάματος γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθοι
 473. δεῖδω μὴ θήρεσσιν ῥέλωρ καὶ κύρμα γένωμαι. »
 474. ὧς ἄρα ῥοὶ φρονέοντι δρᾶσσατο κέρδιον εἶναι·

463 σχοῖνον edd. : σχοῖνοι correxi metri causa

475. βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ὕλην· τὴν δὲ σχεδὸν ὕδατος εὗρεν
476. ἐν περιφαινομένῳ. δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπέλυθε θάμινους
477. ἐξ ὁμόθεν πεφυφῶτας· ὁ μὲν φυλῆς ὁ δ' ἐλαίης.
478. τοὺς μὲν ἄρ' οὗτ' ἀνιέμων διάφη μένος ὑγρὸν ἀφέντων
479. οὔτε ποτ' ἠφέλιος φαφέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν
480. οὗτ' ὄμβρος πέρφασκε διαμπερές· ὡς ἄρα πυκνοὶ
481. ἰαλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδῖς ἰοὺς ὑπ' Ὀδυσσεύς
482. δύσσετ' ἄφαρ δ' εὐνήν ἐπαμήσατο χερσὶ φίλησιν
483. εὐρεῖαν· φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἤλιθα πολλή
484. ὄσσον τ' ἠφὲ δὴ ἠφὲ τρεῖς ἄνδρας φέρυσθαι
485. ὄρη χειμερὶ ἐὶ καὶ μάλα περ χαλεπαῖνοι.
486. τὴν μὲν φιδῶν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
487. ἐν δ' ἄρα μέσση λέκτο χύσιν δ' ἐπεχέρφατο φύλλων.
488. ἰως δ' ἴοτε τις δαλὸν σποδιῆ ἐνέκρυψε μελαίνῃ
489. ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς ἰῶ μὴ πάρα γείτονες ἰάλλοι
490. σπέρμα πυρὸς σφώζων ἵνα μὴ ποθεν ἰάλλοθεν αὔοι
491. ὡς Ὀδυσσεύς φύλλοισι καλύψατο. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
492. ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χέφ' ἵνα μιν παύσειε τάχιστα
493. δυσπονέος καμάτοιο φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

